

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref.
15/2917-2

Vår ref.
201502738-2

Arkivkode
008

Dato
17.09.2015

Høringsuttalelse - endringer i tinglysningsforskriften som følge av elektronisk tinglysing

Vi viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementets høringsbrev av 22.06.2015.

Brønnøysundregistrene stiller seg positiv til at det nå foreslås endringer i tinglysningsforskriften for bedre å tilrettelegge for elektronisk tinglysing.

Brønnøysundregistrene har i dag fire tinglysningsregistre som blir berørt av forskriftsendringene: Løsøreregisteret, Ektepaktregisteret, Gjeldsordningsregisteret og Akvakulturregisteret. I og med at Ektepaktregisteret og Gjeldsordningsregisteret teknisk sett er en del av Løsøreregisteret, vil vi heretter kun benevne Løsøreregisteret og Akvakulturregisteret.

Tinglysing i Akvakulturregisteret skjer i dag utelukkende på papirdokumenter, mens Løsøreregisteret praktiserer et tosporet system med tinglysing av både papirdokumenter og elektroniske dokumenter. Elektronisk tinglysing skjer i dag i medhold av forskrift om prøveprosjekt for elektronisk ved tinglysing av 3. mai 2007 nr. 476.

Løsøreregisteret har over flere år arbeidet med å legge til rette for elektronisk tinglysing. Høsten 2011 ble det etablert en løsning for elektronisk signerte tinglysningsmeldinger gjennom Altinn. Løsningen er utviklet i samarbeid med bank- og finansnæringen. Elektronisk kommunikasjon med bank- og finansnæringen skjer ved at pantedokumentet blir opprettet og signert i egne fagsystem hos de private virksomhetene, bl.a. ved bruk av signeringsløsning i nettbank. Dokumentene blir oversendt tinglysningsmyndigheten gjennom formidlingstjenesten i Altinn. Tjenesten i Altinn benyttes også som kommunikasjonskanal for returnmeldinger. Returnmeldingen inneholder informasjon om at dokumentet er tinglyst eller nektet tinglyst, samt en tinglysningsutskrift som viser øvrige tinglyste heftelser på personen/foretaket. Det er også etablert en kvitteringstjeneste i Altinn som gir innsender informasjon om hvor langt dokumentet er kommet i saksbehandlingen.

Det er per i dag lagt til rette for elektronisk tinglysing av dokumenttypen salgspant i motorvogn, samt sletting av salgspant, factoring og leasing. I tillegg er det etablert en løsning for elektronisk tinglysing og sletting av utleggspant. I august 2015 utgjorde andelen elektronisk innsendte dokumenter om lag 45 prosent av totalvolumet. I 2014 ble det totalt tinglyst 531 350 dokumenter i Løsøreregisteret. I tillegg ble det registrert 953 036 meldinger om utleggstrekk og «intet til utlegg». Meldinger om utleggstrekk og «intet til utlegg» foregår utelukkende elektronisk og kontrolleres helautomatisk.

Brønnøysundregistrene

Postadresse: Postboks 900, 8910 Brønnøysund

Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Administrasjonen 75 00 75 09 Telefaks 75 00 75 05

E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no

Organisasjonsnummer: 974 760 673

Brønnøysundregistrene er stort sett enig i de endringer som foreslås i tinglysingsforskriften. Vi har likevel noen merknader til enkelte av endringsforslagene. Avslutningsvis vil vi kommentere forskriftens ikrafttredelsestidspunkt for Løsøreregisteret og Akvakulturregisteret, da Brønnøysundregistrene ønsker en utsatt ikrafttreden av reglene hva angår de berørte tjenester hos oss.

Innsending av dokument, § 2

Den språklige endringen som er foretatt i forslaget annet ledd vedrørende papirbasert tinglysing av dokumenttyper i grunnboken er ikke endret tilsvarende for de papirbaserte dokumenttypene i Løsøreregisteret. Det bør på samme måte som for grunnboken presiseres at det bare er ved papirbasert tinglysing i Løsøreregisteret, at det stilles krav til at godkjente blanketter benyttes. Vi foreslår derfor at nytt tredje ledd første setning endres til:

«Ved papirbasert tinglysing av følgende dokumenttyper som skal registreres i Løsøreregisteret skal det benyttes standardisert oppsett fastsatt av Løsøreregisteret:...»

Betryggende innsending, § 3

Brønnøysundregistrene er enig i at det er tilstrekkelig og hensiktsmessig at krav til sikkerhetsnivå for elektronisk kommunikasjon sikres med *«en betryggende metode for å autentisere innsenderen av et dokument og sikre meldingens integritet»*. Vurderingen av hva som er betryggende vil bero på hva som skal sendes inn for tinglysing, hvem som er innsender og hvilke tekniske løsninger som til enhver tid er tilgjengelig.

Departementet uttaler i høringsnotatet at Kartverket gis myndighet til å bestemme hvilke løsninger som til enhver tid anses betryggende og at valget av metode skal være forankret i Kartverkets sikkerhetsstrategi. Vi forutsetter at samme myndighet gis til Brønnøysundregistrene for tinglysing i Løsøreregisteret og Akvakulturregisteret.

Brønnøysundregistrene støtter forslaget om at det ved elektronisk signering av innkomne dokument skal *«benyttes elektronisk sertifikat som oppfyller kravene i forskrift av 21. november 2005 nr. 1296 om selvdeklarasjonsordninger § 3, og som er oppført på publisert liste i henhold til § 11 første ledd i nevnte forskrift»*. Bestemmelsen er en videreføring av de krav som er brukt i dagens prøveprosjekt for elektronisk tinglysing i Løsøreregisteret.

Klokkeslettprioritet, § 11

Brønnøysundregistrene støtter departementets forslag om å fastsette prioriteringstidspunktet til kl. 21.00 for dokumenter sendt inn på papir, og at skjæringstidspunktet for når papirdokumentet skal anses innkommet, settes til kl. 14.00. Dette er fornuftig i en startfase inntil mengden av papirdokumenter går ned. I tillegg kan det være et insitamant for å øke den elektroniske inkomsten.

Sletting av tinglyste dokumenter, § 18

Hensikten med de vedtatte endringer i tinglysingsloven og forslag til endring av tinglysingsforskriften er å tilrettelegge for elektronisk tinglysing. Brønnøysundregistrene legger til grunn at det også er et mål å tilrettelegge for elektronisk sletting, både av heftelser som er tinglyst elektronisk og på papir. Elektronisk sletting er imidlertid ikke berørt i forslaget. Brønnøysundregistrene ser behov for en nærmere regulering av dette. I henhold til tinglysingsloven § 32 skal sletting av pantobligasjoner og skadesløsbrev i utgangspunktet skje ved at kvittering eller samtykke er skrevet på dokumentet. Det er dermed uklart om og eventuelt hvilke krav som stilles til elektronisk sletting av heftelser i tinglysingsregistrene. I dag er dette løst ved at det inngås særskilte avtaler med de brukerne som ønsker å etablere løsning for elektronisk sletting. Etter vår vurdering er dette en lite hensiktsmessig løsning, og det bør derfor vurderes om det i forskriften skal inntas en nærmere regulering av de krav som stilles ved elektronisk sletting. Et klarere hjemmelsgrunnlag vil være en fordel både for brukerne og tinglysingsmyndighetene.

Tidspunktet for ikraftsettelse

Det er uttalt i høringsnotatet at ikrafttredelse av loven vil avgjøres når datoen for ferdigstilling av det tekniske systemet er klart. Samtidig er det opplyst at ikrafttredelse etter planen vil skje i midten av 2016. Tidspunktet er tilpasset ferdigstilling av det tekniske system hos Kartverket. For Brønnøysundregistrene vil det tekniske system vanskelig kunne være tilrettelagt innen det tidspunkt som Kartverket planlegger.

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet har vi utredet behovet for et nytt felles saksbehandlingssystem, som skal erstatte dagens 14 saksbehandlingssystemer. Utredningen har vært gjennomført i henhold til de krav som regelverket om økonomistyring i staten stiller til statlige investeringer over 750 millioner kroner (KS-ordningen). Utredningen har resultert i et satsingsforslag som er spilt inn til statsbudsjett for 2016. Forutsatt bevilging i statsbudsjettet vil prosjektet starte opp tidlig i 2016. Forberedende aktiviteter er allerede igangsatt. Løsøreregisteret er i gjeldende prosjektplan lagt først i køen av de registertjenester som skal migreres over til ny plattform, og skal etter planen være i drift medio 2018.

Ikrafttredelse av endringene i tinglysingslov- og forskrift før den nye saksbehandlingsløsningen er på plass, vil medføre at Brønnøysundregistrene må gjøre de tekniske tilpasninger to ganger – i gammelt og nytt system. De direkte kostnadene knyttet til å utføre endringer på dagens plattform er foreløpig anslått til å utgjøre 6-8 årsverk. En eventuell implementering i løpet av 2016 på gammel plattform, vil også innebære et behov for å benytte sentrale personalressurser fra prosjektet. For det tilfelle at dette personellet ikke kan bidra i den kritiske oppstartfasen av «Saksbehandlingssystem tilpasset eBR» anses risikoen for forsinkelse, og dermed også kostnadsøkninger, som påtakelig. En forsinkelse av prosjektet med f. eks et halvt år, er i den foretatte usikkerhetsanalysen for KS2 anslått å gi en ekstra kostnad på 40 MNOK

Med bakgrunn i de særskilte utfordringene som Brønnøysundregistrene vil møte ved å prioritere implementeringen av lov- og forskriftsendringene i eksisterende saksbehandlingssystem, vil vi fraråde at endringene trer i kraft før nytt saksbehandlingssystem er på plass. Vi anmoder derfor departementet å vurdere hvorvidt det er mulig å finne en løsning for utsatt ikrafttredelse for Løsøreregisteret og Akvakulturregisteret. Dette kan gjøres ved å etablere særskilte overgangsbestemmelser hjemlet i tinglysingsloven § 38 eller § 39, eventuelt i medhold av tinglysingsforskriften § 33.

I og med at det særlig er implementeringen av klokkeslettsprioritet i gammelt datasystem som skaper de største utfordringene for Brønnøysundregistrene, så kan det også være et alternativ å begrense en utsatt ikrafttredelse til å gjelde reglene om klokkeslettsprioritet og prioritetstidspunkt for papirdokumenter.

Tilsvarende overgangsbestemmelser må gjøres for tinglysing i Akvakulturregisteret.

Med hilsen

BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Lars Peder Brekk
direktør

Håkon Olderbakk
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Thea Birgitte Wenner Berg